

دکتر کرمزاده

ریاضی‌دان و عاشق ریاضیات مدرسه‌ای

● دکتر رضا حیدری قزلجه، استادیار دانشگاه فرهنگیان تهران ● تصویرگزاسام سلماسی

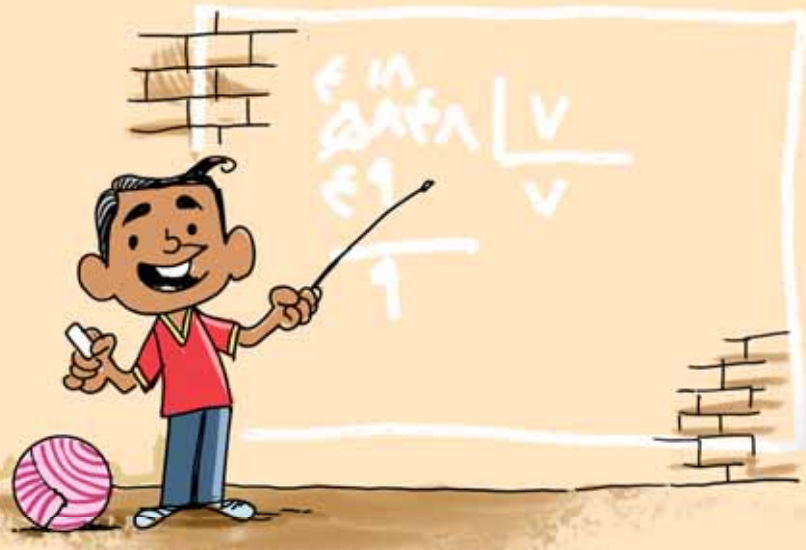

۱ دوستانش او را امید صدا می‌کنند. محبوبیت فراوانی میان دانشجویان و همکارانش دارد. عاشق ریاضیات است و آن را بر هر چیز دیگری ترجیح می‌دهد و در عین حال، آماده است تا اشتیاق و لذتش را با دیگران سهیم شود. مهربان، ساده، بذله‌گو، شاد، اهل معاشرت و دوست‌داشتنی است. بعضی وقت‌ها که از کار ریاضی خسته می‌شود، ظرف می‌شوید، در پختن غذا به همسرش کمک می‌کند، گوشت خرد می‌کند یا ماهی تمیز می‌کند. سبزی را حتماً خودش می‌شوید، اما جارو کردن را دوست ندارد. به قول یکی از شاگردانش: قدی میانه، سینه‌ای ستبر و شانه‌هایی پهن دارد که خبر از نیروی بدنی عظیمی می‌دهد. بیشتر به وزنه‌برداری یا کشتی‌گیری کهنه‌کار شبیه است تا ریاضی‌دان! ورزش مورد علاقه‌اش پینگ‌پنگ است و در آن متبحر.

۲ امیدعلی شهینی کرمزاده در سال ۱۳۲۳ در مسجد سلیمان چشم به جهان گشود. دوران ابتدایی و دبیرستان را در این شهر گذراند. وقتی دیپلم گرفت، شاگرد اول سراسر استان خوزستان بود. اما اکنون به عنوان کسی که همیشه شاگرد اول بوده، معتقد است که: «در مملکت ما شاگرد اولی چیز خیلی بدی است.» چون ممکن است شاگرد دوم فاصله خیلی کمی با شاگرد اول داشته باشد. بنابراین توصیه می‌کند که به جای شاگرد اول، دوم و سوم، مجموعه شاگرد اول‌ها، مجموعه شاگرد دوم‌ها، و مجموعه شاگرد سوم‌ها داشته باشیم. در سال ۱۳۴۸ مدرک کارشناسی ریاضیات محض را از دانشگاه تهران اخذ کرد و بلافاصله برای ادامه تحصیل راهی انگلستان و «دانشگاه اکستر» شد. سال ۱۳۵۰ دوره کارشناسی ارشد را به پایان برد و در سال ۱۳۵۳ از رساله دکتری خود در رشته «جبر ناهمبندی» دفاع کرد و به کشور بازگشت. از همان سال ۱۳۵۳ کار خود را در دانشگاه شهید چمران اهواز (جندی شاپور سابق) آغاز کرد و منشأ خدمات فراوانی در این دانشگاه شد. او سال‌ها به عنوان رئیس دانشکده علوم ریاضی و رایانه این دانشگاه یا مدیر گروه ریاضی آن خدمت کرد و در تأسیس دوره‌های تحصیلات تکمیلی ریاضی در این دانشکده نقش تعیین‌کننده‌ای داشت. با آنکه در سال ۱۳۹۷ بازنشسته شده، اما همچنان مشغول کار و تحقیق است.

۳ امید نویسنده‌ای تواناست. این را می‌توان از مطالعه کتاب‌ها و مقاله‌های وی به خوبی فهمید. از ایشان مقاله‌های تخصصی بسیاری در مجله‌های معتبر داخلی و خارجی به چاپ رسیده است. تعداد کمی ریاضی‌دان اهل قلم داریم که مقاله‌های عمومی قابل توجهی داشته باشند. در این زمینه دکتر کرمزاده کم‌نظیر است. او با شرکت در کنفرانس‌های ریاضی، سخنرانی‌ها و مقاله‌های عمومی نابی در زمینه ریاضیات ارائه می‌کند. به علت تلاش برای عمومی کردن دانش ریاضی، در سال ۱۳۸۳ موفق به کسب «جایزه ترویج علم ایران» شد. کرمزاده در سال ۱۳۸۴ به‌عنوان چهره ماندگار کشور معرفی شد.

۴ دکتر کرمزاده

را می‌توان یکی از بانیان المپیادهای علمی ایران دانست. ۱۵ سال در جریان کارهای المپیاد ریاضی بود و در آموزش دانش‌آموزان المپیادی مشارکت جدی داشت.

عشق کرمزاده به حل مسئله، او را به آنجا کشاند که بارها برای تدریس در کلاس‌های المپیاد ریاضی، راه طولانی اهواز تا تهران را با قطار یا اتوبوس‌های لکنته آن زمان طی می‌کرد تا ذهن‌های مشتاق، مستعد و

جوان را در تجربه‌های ریاضی خود سهیم کند. چند سالی هم دانش‌آموزان منتخب را به اهواز می‌بردند تا در کلاس‌های آمادگی المپیاد استاد شرکت کنند و از بین آن‌ها تیم ایران انتخاب می‌شد. کرمزاده در چند دوره نیز به عنوان سرپرست تیم اعزامی ایران در المپیاد جهانی ریاضی حضور داشت؛ از جمله در هر دو دوره‌ای که مرحوم مریم میرزاخانی عضو تیم کشورمان بود و مدال طلا گرفت. در سال ۱۳۷۷ در کشور تایوان و در بین حدود ۸۰ کشور، تیم ایران با سرپرستی ایشان مقام اول جهان را کسب کرد. دانش‌آموزان ایرانی از سال ۱۳۶۶ در المپیاد جهانی ریاضی شرکت می‌کنند. آن‌ها در اولین حضور رسمی خود مقام بیست و ششم جهان را به دست آورده بودند.

۵ دکتر کرمزاده معلمی تمام عیار است. تمام کسانی که پای صحبت یا سخنرانی وی نشسته‌اند، از نحوه برخورد وی با مسائل علمی، آموزشی و تحقیقاتی استفاده کرده و سود برده‌اند. سخنرانی‌های وی در کنفرانس‌های ریاضی برای مخاطبان جذاب و انگیزه‌بخش است. او نقل می‌کند: از بچگی مثل همه بچه‌ها به اسباب‌بازی علاقه داشتم، ولی به خاطر شرایط مالی نمی‌توانستم هر چه که می‌خواهم داشته باشم. بنابراین از کلاس سوم دبستان، ریاضی برایم مثل یک اسباب‌بازی و سرگرمی بود.

ابتدا دوست داشتم معلم شوم. چون از پایه پنجم دبستان علاوه بر خواندن درس، تدریس هم می‌کردم و شوق و ذوق معلمی در من شکل گرفته بود. هر چند که با پول تدریس می‌رفتیم سینما، اما تدریس به بچه‌ها باعث شد که درس‌ها را جدی‌تر بخوانم. در دبیرستان از معلم ریاضی‌ام، آقای گیتی‌زاده، واقعاً ایده گرفتم. ایشان خیلی مشوق من بود. وقتی علاقه مرا به ریاضی دید، سؤال‌های خیلی سخت مطرح می‌کرد و برایش پول جایزه می‌گذاشت. من هم همیشه برنامه‌ام این بود که بالاخره این پول را از ایشان بگیرم. به این صورت، مرا به کار جدی در ریاضی تشویق می‌کرد.

۶ وقتی از دبیرستان فارغ‌التحصیل شدم، هیچ منبع ریاضی نبود که من قبلاً آن را مطالعه و مسئله‌ای از آن را حل نکرده باشم. وقتی که لیسانس گرفتم متوجه شدم که اگر با مدرک دیپلم هم به انگلستان می‌رفتم، می‌توانستم مدرک فوق لیسانس و دکترا بگیرم؛ چرا که معلومات بسیاری در مدرسه کسب کرده بودم.

به نظرم ریاضی اصلاً سخت نیست. قشنگی مسائل آن در این است که با کمی تلاش حل می‌شوند. تازه هر کاری که راحت انجام شود که کار نیست. یکی از معلم‌های ریاضی تأثیرگذار روی من، تکیه کلامش این بود: «تا چشم به هم بزنی، ۵۰ سال گذشته.» اما برای ما از شبیه تا جمعه یک عمر می‌گذشت! به این خاطر در دل می‌خندیدیم. اما الان احساس می‌کنم که باید می‌گفت: «تا می‌خواهی چشم به هم بزنی، ۵۰ سال گذشته است.»

۷ دکتر کرمزاده سال‌های متمادی عضو نهادهای علمی ایران، از جمله «پژوهشگاه دانش‌های بنیادی»، «انجمن ریاضی ایران» و «فرهنگستان علوم» است و دانش‌آموختگان بسیاری را در سطوح دکترا و کارشناسی ارشد تحویل جامعه ریاضی داده است. او در سال‌های دفاع مقدس به هیچ وجه خانه و کاشانه خود را، حتی هنگامی که در اثر بمباران منزلشان آسیب دید، ترک نکرد. در ضمن، دختر ایشان هم استاد ریاضی هستند.

منبع:

ممتحن، احسان (۱۳۸۰). نتایج باورنکردنی در ریاضیات. انتشارات دانشگاه شهید چمران. اهواز.

۸ مسئله: آیا دو عدد گنگ مثل a و b وجود دارند، به طوری که a^b عددی گویا شود؟ (این مسئله، از مقاله ارائه‌شده در بیست و پنجمین کنفرانس ریاضی کشور توسط دکتر کرمزاده با عنوان «نتایج باورنکردنی در ریاضیات» انتخاب شده که استاد به نقل از هالموس آن را در مقاله خود آورده و راه‌حل‌های متفاوتی برای آن ذکر کرده است).
تذکر: برای بررسی درستی جوابتان رمزینه را اسکن کنید.